TẠP CHÍ NGHIÊN CỨU
PHẬT HỌC
CƠ QUAN NGÔN LUẬN CỦA TRUNG ƯƠNG GIÁO HỘI PHẬT GIÁO VIỆT NAM
ISSN: 2734-9195

Lênh đênh phận bạc rong rêu

ISSN: 2734-9195 14:56 02/04/2026

Thuở bé vào chùa cũng chấp hành theo giáo lệnh, nội quy, vào trại giam cũng không thể làm theo ý muốn, ra xã hội cũng như chàng ngố lên tỉnh, ai nói gì cũng tin nên bị gạt gẫm mất mát cũng thường.

1. Cây đà đóng đầy đinh rỉ sét, vâng, đó chỉ là cây đà cũ tận dụng treo phơi bắt ngang sau vườn.

Thợ thay mái tôn chái sau, tôn rơi trúng cây đà, đà trúng vào mặt, mặt hứng cây đinh, đinh sét đâm vào khóe mắt cách tròng mắt một li, máu tuông như tia nước không van, nhờ cái bụng phệ hứng, nên không chảy xuống bên dưới.

Đến Trung tâm y tế chích, hết thuốc, qua bệnh viện làm thủ tục chích huyết thanh gì đó, không ai hướng dẫn thêm phải đi đâu, làm gì.

Đóng 200 nghìn đồng, tưởng là xong, ra về.

2. Hẹn gặp nhau tại trà quán "*Xưa và Nay*", mặt đủ 6 người nhộn nhã từ bốn phương tụ hội. Đột xuất rủ nhau lên Daknong viếng đỉnh Phù Vân đã hứa với Lê Tất Sĩ, thế là vài tiếng sau tất cả khăn gói lên đường.

Nhân viên quán Xưa và Nay thừa lệnh chủ vắng mặt, đem ra phong bì ghi chữ số to tướng 500.000, bắt cầm bao thư –chụp hình như chụp hình tội phạm để truy nã.

Phải chi phong bì xuất hiện không ai thấy thì túi có lẽ nặng thêm vài gram!

Lương Minh phát ý nghe thật chí lý: "*tu không cần biết thành gì, trước mắt được cái bao thư như vậy là thấy thành quả rồi!*".

Dĩ nhiên đâu dễ nằm yên trong túi, hẹn gặp nhau tại quán chay Từ Giác, quán đóng cửa, quay sang quán khác!

3. Do **nghệ thuật** quảng cáo của người từ đỉnh Phù Vân, 2 giờ 30 phút khuya đã có mặt giữa cao nguyên mát lạnh. Quá điểm hẹn hơn nửa cây số, các lãng tử

lang thang hí hửng như sắp đến Thiên đường!

Chủ nhân chuẩn bị sẵn trà gừng bánh kẹo. Đống sách bao phủ cả căn phòng, ngoài Lương Minh, chả ai quan tâm đến chữ nghĩa, thế mà gia chủ rộn ràng quảng cáo đủ loại sách quý, những vần thơ đắc ý.

Ngôi nhà lọt thỏm khi đường lộ đã nâng cấp. Bên ngoài xe chạy tưởng chừng trên cầu vượt cao ngang đầu, vào nhà cứ như đi cầu tuột, dốc 45 độ, nếu đi ngõ bậc cấp, chân yếu sợ phải bò.

Lão Phù Vân giao động hàng ria mép bạc, điều được 2 chiếc gắn máy lần lượt đưa khách quý lên am Hương Từ giữa đỉnh Phù Vân, cách nhà độ cây số, vào chân núi đường gập ghềnh, chỉ có dân địa phương mới đủ bản lĩnh lách né những ổ trâu, bù lại một đêm vất vưởng trên xe khách, gia chủ nhanh tay bày từng tô mỳ gói để thiết đãi.

Dạ lữ Kiều từ Daklak khoảng cách 18 km cũng kịp tham dự.

Ảnh chỉ mang tính chất minh hoạ

“*Chưa đi chưa biết **Phù Vân**, đến rồi tự hỏi mây vần về đâu?*”. Trên cao rừng xanh bao bọc, bên dưới lác đác vài nhà dân, xa xa xóm làng lặng lẽ, lưng chừng là thất Hương Từ. Công trình là căn nhà cấp bốn, vài khóm cây chôn đầy công sức lão gia chăm bón. Sư cô tọa chủ từ Hà Nội gửi vài chục cây Mộc Lan về cho lão nông bỏ công săn sóc; sợ lão thi sỹ ở không sinh ra nông nỗi, bèn bày việc để lão ta vui với vườn kiểng quên hẳn tuổi già. Rừng thưa thèm cây như thân già thèm bạn; nghe khách lên thăm cứ như chim nhốt trong lồng hót ngày hót đêm rủ bạn đến chơi.

Thi nhau chụp hình vỏ bom để mai đây bom không còn thấy vỏ mà ngắm. Nghe đâu lão gia quảng cáo rôm rả như tiếng nổ quả bom thời chiến, kết quả tiếng nổ quảng cáo đã bị chủ nhân vỏ bom xin thu hồi về chùa, bởi cớ chỉ cho tịnh thất Hương Từ mượn để làm mồi nhử khách lên ngắm cảnh trên đỉnh Phù Vân!

Tiễn khách xuống núi, mỳ Quảng do tín nữ xứ Quảng nấu đãi, khá đậm đà, như sự đậm đà dành cho khách phương xa.

Bốn giờ chiều, trời vẫn còn nắng mang không khí khô khốc khó chịu, Thượng tọa Minh Trí, trước khi về **chùa Huệ Quang** vùng gần biên giới, cho xe đưa anh em thăm viếng hồ Trúc, bên nay hồ là hàng quán cà phê lặng lẽ quạnh hiu, bên kia là quán nhậu rình rang rộn khách.

Vùng giáp biên dân cư sung túc, trời về đêm quán sá, chợ búa không thua phố thị. Không giống khu vực ông bạn già Lê Tất Sĩ ngoài lộ, cứ nghĩ rằng càng vô xa càng rộn tiếng dế trùn. Hình ảnh tương phản với lão nông có ria mép bạc thích hợp với núi đồi đơn sơ của thất Hương Từ, đã từ hương trần vùi thân nơi hẻo lánh.

Sau một đêm thưởng thức không gian yên tĩnh, chứng kiến công trình xây dựng hàng ngàn tỷ, toàn gỗ quý nhập từ Mã Lai, chùa còn có những động vật quý hiếm như rồng Bắc Mỹ, con chim nhỏ bằng quả chuối cau màu trắng tuyết lại là bá chủ của các loài chim, mỗi lần hót là chim bay về triều kiến! Dĩ nhiên cá rùa không thể thiếu.

Công trình tuy còn ngổn ngang, vẫn lộ nét kiến trúc không thể ẩn tàng giá trị thời đại. Quần chúng vùng sâu toàn là cư dân thiểu số phía Bắc vào khai thác, họ phát triển sung túc hơn cư dân địa phương vốn trú ngụ lâu đời, có lẽ thổ địa ưu đãi người mới.

Sau khi điểm tâm, thầy Minh Trí cho xe bán tải đưa khách phương xa thăm thác và suối Gia Long. Ngoài tuổi trên 50 của hướng dẫn viên, bản dân thành phố chật vật vất vả đi dọc bờ suối theo ghềnh đá lỏng chỏng, rong rêu, tưởng chừng đôi chân trên bảo dưới không nghe. Hơn nửa giờ mới lên bờ cao để chờ xe hời điện đưa về chốn xưa!

Ai cũng phờ phạc thở ra mây khói, Cảnh trí hùng vĩ chìm trong sự hùng vĩ của các chàng 70, 80 gần đất xa trời mới đến được nơi khám phá; cây rừng, suối nước, trời trong, khí lạnh tuy thơ mộng, nhưng chưa thơ mộng bằng lão Tất Sĩ họ Lê bơ phờ như bị mất sổ gạo. Anh bạn Minh ròm lêu nghêu như cây tre miễu đầu làng lặng lẽ cuốn theo chiều gió muốn bồng bềnh khỏi mặt đất rừng thưa. Bạn Lương Minh hay Minh Lương cũng vậy, thùng nước lèo nặng nề cố bước qua

đường đá tưởng chừng bàn chân muốn lật. Bù năng lượng trả lại cho núi rừng thác suôi, TT Minh Trí trụ trì chùa Huệ Quang vùng biên lái xe một vòng qua cầu phân đôi ranh giới giữa Daklak và Daknong, tấp vào nhà hàng Mộc Chay, nằm chênh vênh bên sông Sẻrepok, trông sang trọng không kém vẻ hiu quạnh, những món ăn đẹp mắt và rất đẹp lòng du khách. Chả hiểu uy tín thế nào của thầy bản địa, từ cà phê sáng nay cho đến thực dưỡng đều miễn phí, chả lẽ xếp trùm cả vùng Cư jut Daknong đều được cư dân trọng nể?

Chia tay rời nhà hàng đúng 11 giờ, ghế cà phê lề lộ tạm nghỉ chân, đón xe dọc đường kể ra cũng tiện, tiện cho giá cả không quy định, cũng tiện cho xe dù không bến bãi, muốn sang khách cho xe khác tùy thích, và cũng đón khách tùy thích, giờ giấc về đến Thành phố cũng tùy thích. Mãi đến 21 giờ mới đặt chân vào nhà!

Người thân hỏi chích ngừa uốn ván mấy mũi rồi? Có biết mấy mũi đâu, chích huyết thanh đóng tiền rồi về, không nghe điều dưỡng dặn dò. Đến bệnh viện hỏi, người này đổ cho người khác, bảo là chưa đóng tiền nên không vô sổ sách. Phải quay về lấy chứng từ, đầu giờ chiều đem ra, họ hỏi tại sao không vào chích luôn mũi uốn ván. Ôi, thiên la địa võng, có ai bảo đâu mà biết, tưởng đóng 200 chích một mũi là xong.

"*Ông ngoại đưa giấy con làm lại hồ sơ*". Cô điều dưỡng phục phịch hơi quá khổ, thế mà cũng thoăn thoắt trên đôi dép nâng cao người thiếu thước, đi theo cô ta hết chỗ này đến chỗ khác muốn bở hơi tai. Gần nửa giờ thủ tục, "*Ông ngoại đưa vai ra*", cởi hàng nút để lộ bụng phệ, "*chống nạnh để chích vai*". Tự nhiên biến mình thành kẻ chấp hành nghiêm chỉnh và thụ động mà không hề hỏi bao giờ chích tiếp.

Khờ khạo và chấp hành không biết từ lúc nào! Thuở bé vào chùa cũng chấp hành theo giáo lệnh, nội quy, vào trại giam cũng không thể làm theo ý muốn, ra xã hội cũng như chàng ngố lên tỉnh, ai nói gì cũng tin nên bị gạt gẫm mất mát cũng thường. Lênh đênh trên 50 năm mới có tấm giấy làm công dân hợp pháp. Lối xóm để rác trước mặt và sau nhà cũng OK, dắt chó phóng uế trước nhà cũng chẳng buồn nói. Đời sống 80 năm đủ để biến thành ốc, rùa thu mình vào vỏ không muốn hơn thua, thế thì lạ gì vào bệnh viện ai bảo đâu làm theo đó, không hướng dẫn thì ra về.

Nghe điều dưỡng kêu bằng *"Ông ngoại"* là sướng rồi. *"Ông có con cháu gì đưa đi khám không?"* "*dạ, mình không đủ nuôi thân có đâu con cháu cô ơi!*" "*lần sau có đi chích phải hỏi còn làm gì nữa không nghe ngoại, bỏ về nửa chừng sao được"- "dạ tại mấy cô cũng làm nửa chừng, tưởng là xong!*" "*thấy ngoại thân*

mình thương quá” thầm nghĩ, nếu cô biết số phận lênh đênh của ngoại còn thương hơn ông cố ngoại.

Từ lúc bị đinh đâm vào mắt, vào Trung tâm y tế cũng không có thuốc, qua bệnh viện chích huyết thanh chả ai hướng dẫn, ra về; đi chơi mấy hôm sau đến bệnh viện, lại vất vả tới lui giữa trưa nắng; kéo nhau ra tiệm chay lại đóng cửa, lên xe giữa khuya đi quá điểm phải lội bộ nửa cây số, đón xe về, gặp xe dù sang khách dọc đường, ngẫm cuộc đời luôn trục trặc trắc trở, chỉ được nghe hai từ “ *ông ngoại*” là ngon ơ.

Phải chăng cũng có luật bù trừ?

Tác giả: **Thích Minh Mẫn**